

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomana a soudců JUDr. Lady Závíškové a JUDr. Čestmíra Slaného ve věci

nezletilé: **A.L.**, narozená xxx
bytem xxx

zastoupená kolizním opatrovníkem Městskou částí Praha 4
sídlem Antala Staška 2059/80b, 140 00 Praha 4

dcery rodičů : **Mgr. H.V., Ph.D.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátkou JUDr. Hanou Rosenovou
se sídlem Mařatkova 918, Praha 4

Ing. J.L., Ph.D., narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Veronikou Altnerovou
se sídlem Eliášova 266/3, Praha 6

o úpravě poměrů nezletilé, úpravě styku a o návrhu na vydání předběžného opatření

k odvolání matky proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 12.9.2023,
č.j. 14 Nc 1199/2022-219

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se ve výroku I. mění tak, že matka je povinna strpět péči otce o nezletilou A. L., narozenou xxx, v každém sudém týdnu v roce od středy 13:40 hodin do čtvrtka téhož týdne 17:00 hodin a v každém lichém týdnu v roce od pátku 13:40 hodin do neděle téhož týdne 18:00 hodin.
- II. Ve výroku II. ohledně převzetí nezletilé se usnesení potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně shora označeným usnesením nařídil předběžné opatření ve znění, že otec je oprávněn stýkat se s nezletilou do doby pravomocného rozhodnutí ve věci samé v každém sudém týdnu od středy 13:40 hodin do pátku téhož týdne 17:00 hodin a v každém lichém týdnu od čtvrtka 13:40 hodin do neděle 18:00 hodin téhož týdne (výrok I.), návrh na vydání předběžného opatření ohledně styku o vánočních prázdninách zamítl a rozhodl, že otec si nezletilou pro styk v každém sudém a lichém týdnu vyzvedne v bydlišti matky a matka si nezletilou po skončení styku s otcem vyzvedne v bydlišti otce (výrok II.).
2. Takto soud prvního stupně rozhodl o návrhu otce ze dne 7. 9. 2023, který byl odůvodněn tím, že probíhá řízení o svěřeni do péče, určení výživného a úpravě styku, přičemž toto řízení je ve stavu, kdy se teprve očekává vyhotovení znaleckých posudků. Otec tvrdil, že se

Shodu s prvopisem potvrzuje H.R.

dlouhodobě a opakovaně snažil o dohodu s matkou o prozatímní péči i pro období od 4. 9. 2023 a že od Vánoc 2022 do letních prázdnin 2023 bylo opakovaně realizováno více přespávání nezletilé v několika po sobě jdoucích dnech bez přerušení bez jakýchkoliv problémů. U otce se nezletilá setkává s polorodými sourozenci, u matky je jediným dítětem, otec má zajištěnu péči pro všechny děti a ve svém bydlišti k tomu má i vhodné podmínky (jde o původní společné bydliště rodiny). Matka však dovoluje pouze styk s jedním přespáním, tj. v lichém týdnu od úterý 16:00 hodin do středy 9:00 hodin a v sudém týdnu od úterý 16:00 hodin do úterý téhož dne 19:00 hodin a poté od pátku 14:00 hodin do soboty 18:00 hodin.

3. Po právní stránce aplikoval soud prvního stupně na daný případ ustanovení § 102 odst. 1, § 76 odst. 1 písm. e) a § 75 odst. 2 o.s.ř. Vyšel z obsahu spisu, ze kterého vyplývá, že matka svým návrhem z 8. 7. 2022 navrhla upravit poměry nezletilé tak, že bude svěřena do její výchovy a styk otce s ní bude probíhat každý lichý týden od úterý 17:00 hodin do 20:00 hodin a dále od pátku 17:00 hodin do soboty 17:00 hodin a v sudém kalendářním týdnu od úterý 17:00 hodin do středy 9:00 hodin a dále od čtvrtka 17:00 hodin do pátku 9:00 hodin. Otec naopak s výlučnou péčí matky nesouhlasí a navrhuje střídavou, byť asymetrickou, péči. V průběhu řízení matka svůj návrh upravila tak, aby byl otec oprávněn stýkat se s nezletilou každý lichý týden od úterý 16:00 hodin do středy 9:00 hodin a v každém sudém týdnu v úterý od 16:00 hodin do 19:00 hodin a v každém sudém týdnu od pátku 14:00 hodin do soboty 18:00 hodin. V současnosti je zároveň ve věci vypracováván znalecký posudek.
4. Soud prvního stupně dovodil, že naléhavost zatímní úpravy styku otce s nezletilou byla prokázána, přestože nezletilá je ve věku necelých tří let a matka otci v kontaktu s ní nebrání, dosavadní kontakt nezletilé s otcem je však zatížen častým cestováním, navrhovaná úprava styku otce s nezletilou ze strany matky odpírá přespávání, jinak maximálně jednu noc. Vztahy mezi rodiči jsou problematické, avšak nezletilá je již delší dobu přivyklá na pravidelný podíl péče otce a na čas strávený s jeho rodinou. Absence smysluplné komunikace rodičů a rozdílnost jejich názorů na péči potom nemohou být důvodem, pro který by návrh otce nemohl být posouzen. Navrhovaná úprava obsahuje v každém sudém týdnu dvě přespání, stejně tak v každém lichém týdnu, přičemž vzhledem k věku nezletilé má otec širší možnost se jí věnovat. Přestože matka souhlasila s tím, aby nezletilá u otce v srpnu (2023 – poznámka odvolacího soudu) přespávala celkem 10× vždy jednu noc, přesto brání širšímu styku – konkrétně dvou na sebe navazujících přespání. Z těchto důvodů soud návrhu vyhověl při zohlednění věku nezletilé, dosavadního podílu péče rodičů o ni a náročnosti cestování v rámci předávání. Výrokem pod bodem II. návrh otce zamítl s tím, že do doby navrhované úpravy lze očekávat vypracování znaleckých posudků.
5. Proti tomuto usnesení podala matka odvolání prostřednictvím své právní zástupkyně. Podle jejího názoru otec neosvědčil a ani nemohl osvědčit rozhodné skutečnosti, neboť se s ním dcera pravidelně stýká. Rozsah styku je v podstatě stejný jako v případě střídavé péče, čímž by bylo nahrazeno rozhodnutí ve věci samé. Otec neprokázal ani tvrzení o potřebě zatímní úpravy poměrů, neboť se s dcerou stýká nad rámec běžného styku pro tak malé dítě. Poměry otce nebyly soudem řádně zjištěny a znalecké posudky dosud nebyly vyhotoveny. Úvaha soudu o nutnosti nařízení takto širokého styku přitom musí vycházet z bezpečného zjištění, zda je tato změna pro další vývoj dítěte vhodná, a zda by mu nepřivodila citový otřes a doživotní trauma. Nebylo zjištěno, jak se otec nezletilé věnuje, když v jeho rodině žije 7 dětí. Stanovená úprava styku je podle ní diskriminační, protože společně nemohou strávit stejné víkendové období jako s otcem. Otec hodlá přes její nesouhlas dávat nezletilou do mateřské

školy, kam je třeba jí rovněž dovážet. Domáhala se toho, aby bylo usnesení změněno tak, že návrh bude zamítnut.

6. Odvolání doplnila sama matka, která uvedla, že je na rodičovské dovolené proto, aby se náležitě věnovala péči o dceru a její výchově, naproti tomu otec ji hodlá umístit v mateřské školce vzdálené přibližně hodinu cesty od jejího bydliště. V otcově domácnosti se střídavě vyskytuje dalších 6 dětí z předchozích rozpadlých vztahů otce, které otec někdy musí vozit ráno cestou do svého zaměstnání do vzdělávacích zařízení. Podle ní bývá nezletilá po pobytu otce pláčtivá, nespokojená a rozmrzelá.
7. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání usnesení soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a odst. 1, 6 o.s.ř. a, aniž by nařizoval jednání [§ 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř.], dospěl k závěru, že odvolání je důvodné jen z menší části.
8. Soud prvního stupně dospěl v zásadě ke správnému závěru, že je tu naléhavá potřeba zatímní úpravy poměrů jako základního předpokladu pro nařízení předběžného opatření, jelikož je zřejmé, že o rozsahu péče o nezletilou se rodiče nedokáží shodnout a pevně stanovený rámec takového styku bude poměry nezletilé (až do rozhodnutí o věci samé) dostatečně stabilizovat (přičemž samozřejmě není zároveň vyloučeno, že předběžné opatření, jako rozhodnutí dočasné, může být v průběhu doby ještě změněno).
9. Podle § 102 odst. 1 o.s.ř. je-li třeba po zahájení řízení zatímně upravit poměry účastníků nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření.
10. Podle § 75c odst. 1 o.s.ř. nepostupoval-li podle § 75a nebo podle § 75b odst. 2, předseda senátu nařídí usnesením předběžné opatření, jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením.
11. Podle § 76 odst. 1 písm. e) o.s.ř. předběžným opatřením může být účastníku uloženo zejména, aby něco vykonal, něčeho zdržel nebo něco snášel.
12. Účelem předběžných opatření je potom urychlená prozatímní úprava poměrů do doby rozhodnutí o věci samé. U předběžných opatření týkajících se styku rodičů s nezletilými dětmi je povinností obecných soudů zvažovat naplnění tohoto účelu prizmatem nejlepšího zájmu dítěte (srovnej např. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 19. 12. 2017, sp. zn. II. ÚS 1931/17-2).
13. Za situace, kdy rodiče ukončili rodinnou domácnost (matka se i s nezletilou z původního společného bydliště odstěhovala), došlo ke stavu, kdy je nepřípustně zasahováno do vzájemného práva na osobní styk otce a nezletilé, když je i v samotném zájmu nezletilé, aby se na její výchově podíleli oba rodiče pokud možno stejnou měrou. V tomto směru lze poukázat na usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1942/16, podle kterého ústavní principy týkající se rozhodování o styku rodičů s dětmi dopadají i na rozhodnutí o předběžných opatřeních. Ve věcech péče o nezletilé je nutno použít takové interpretace účelu předběžného opatření, který je v souladu s čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a čl. 18 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, jehož výsledkem rozhodně nemůže být minimální míra ochrany základních práv jako určitého standardu. Jinak řečeno předběžného opatření upravující styk rodičů s dětmi musí být použito s ohledem na charakter a význam

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

jím chráněného zájmu, kterým je umožnit i rodiči, který s dítětem trvale nežije, pravidelný a co nejširší kontakt, protože je to právě množství času, ve kterém je možno realizovat i neverbální výchovné působení rodiče, tzv. výchovu přítomností či příkladem, která je, jak je obecně známo, tou nejúčinnější výchovnou metodou. Je také nutno mít na paměti, že jakákoliv deformace vztahu rodiče s dítětem v důsledku odcizení je v pozdější době jen těžko napravitelná (srovnej např. nález sp. zn. I. ÚS 618/05). Proto již předběžná opatření určující rozsah styku s dítětem musí zohlednit základní práva všech dotčených osob, neboť mohou být v účinnosti i delší dobu a mohou tedy podstatně ovlivnit kvalitu vztahu mezi rodičem a dítětem nejen po dobu trvání předběžného opatření, ale i do budoucna. Taková předběžná úprava je pouze úpravou rámcovou a musí do doby pravomocného rozhodnutí o věci samé alespoň v minimální míře zajistit ochranu dotčených osob tak, aby vztah mezi nimi nebyl narušen a naopak byl mezi nimi do budoucna vytvořen alespoň v takovém rozsahu a kvalitě, aby při normálním běhu věcí mohla do budoucna probíhat, pokud možno, rovnoměrná péče. Se soudem prvního stupně lze souhlasit v tom, že dosavadní kontakt otce s nezletilou, jak byl praktikován, zatěžuje především samotnou nezletilou v podobě častého cestování, a zároveň otci neposkytuje dostatek souvislého času na potřebné výchovné působení či na trávení volnočasových aktivit. Pokud však jde o rozsah styku stanoveného předběžným opatřením, dospěl odvolací soud k závěru, že s ohledem na dosavadní průběhy styku a věk nezletilé alespoň prozatím postačuje realizace styku v jednom týdnu od středy do čtvrtka v druhém týdnu od pátku do neděle, když v této souvislosti vyslyšel výtky matky, že (na rozdíl od otce) by neměla možnost s nezletilou trávit prodloužený víkend. Rodičům samozřejmě nic nebrání tomu, aby se domluvili na stycích otce s nezletilou mimo rámec nastaveného styku, popřípadě aby tento styk at' už v jednotlivých případech nebo nastalo rozšířili, zejména tehdy, pokud nebude řízení o věci samé v přiměřené době skončeno. Jde-li o předávání nezletilé, tuto část výroku II. považuje odvolací soud za zcela správnou, neboť odpovídá judikatuře Ústavního soudu a zcela reflektuje rovné postavení rodičů.

14. Odvolací soud z uvedených důvodů usnesení soudu prvního stupně ve výroku I. změnil podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř., v části výroku II. je potvrdil podle § 219 o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 22. ledna 2024

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.